

MEDELELSER

Nr. 3. Marts 2009

Høringer: Videoretsmøder

21. Terrorsag - Vidner, ekspert og anonyme - Beviser
22. Narkotika - Heroin - Forsæt - Udvisning undladt
23. Udlændinge - Tyveri af pung fra taske - Varetægtsfængsling - Udvisning, administrativ - EU-borgere
24. Nævningesager, nye - Forakter - Dokumentation i anken
25. Trusler - Våbenloven - Udvisning undladt - EU-borgere
26. Menneskerettigheder - Frihedsberøvelse - Udvisning - Domstolsprøvelse - Diskrimination

LANDSFORENINGEN AF BESKIKKEDE ADVOKATER

Amagertorv 11, 3.
1160 København K, Telefon 3315 0102
Telefax 3314 1933

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Procesretskontoret

16. februar 2009
JLP/HS/tv

Vedr.: Sagsnr. 2009-740-0036 - Høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Videokommunikation ved fristforlængelser og landsdommernormering).

Justitsministeriet har med skrivelse af 29. januar 2009 anmodet om Landsforeningen af Beskikkede Advokaters bemærkninger til ovennævnte lovforslag.

Lovforslaget har været drøftet i Landsforeningens bestyrelse, der herefter kan udtale:

Lovforslagets væsentligste hovedindhold (§ 748 b) er, at give mulighed for at afholde retsmøder om forlængelse af varetægtsfængsling eller andre frihedsberøvende foranstaltninger efter retsplejelovens kap. 70, ved anvendelse af telekommunikation med billede (videokommunikation) i tilfælde, hvor sigtede ikke har givet sit samtykke hertil. Lovforslaget bygger på Retsplejerådets udtalelse af 15. december 2008, om anvendelse af telekommunikation med billede, ved retsmøder om forlængelse af varetægtsfængsling.

Herudover indebærer lovforslaget, at de generelle regler om videokommunikation under efterforskning, der blev vedtaget som led i politi- og domstolsreformen, men som endnu ikke er trådt i kraft, af lovtekniske grunde flyttes til en selvstændig bestemmelse i § 748 a, i sammenhæng med de foreslåede nye regler om videokommunikation ved fristforlængelser. Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at det forventes at de generelle regler om videokommunikation ved domstolene sættes i kraft den 1. oktober 2009.

Landsforeningen finder anledning til at bemærke, at der for indeværende er indhøstet få erfaringer ved de forsøgsordninger der har været iværksat. Erfaringsgrundlaget herfra forekommer ikke Landsforeningen for tilstrækkelig repræsentativt til, at der på nuværende tidspunkt skal foretages nye lovgivningsmæssige initiativer til at udvide området for anvendelse af videokommunikation, således som lovforslagets § 748 b forudsætter. Den foreslåede bestemmelse i § 748 b vedrører alene retsmøder, hvor der skal tages stilling til forlængelse af fristen for varetægtsfængsling, herunder

varetægtsfængsling i isolation eller anden frihedsberøvende foranstaltning, efter retsplejelovens kap. 70.

Det er Landsforeningens opfattelse, at der i de tilfælde, hvor det skønnes, at retsmødet til behandling af fristforlængelsen vil være af mere formel karakter, gives der i dag et såkaldt "fristforlængerbrev" fra sigtede og forsvareren, hvori der meddeles samtykke til forlængelse af fængslingsfristen, med et givent antal uger. Således er der allerede i dag et ikke ubetydeligt antal retsmøder, der på denne måde falder bort, ved at der er meddelt en skriftlig forlængelse forud for retsmødet. Fristforlængelser, hvor der ikke foreligger en skriftlig forlængelse, er efter Landsforeningens opfattelse generelt udtryk for, at retsmødet skal afholdes i retten, med henblik på rettens stillingtagen til anklagemyndighedens begæring om fortsat varetægtsfængsling og forsvarerens bemærkninger hertil.

Efter lovforslagets § 748 b, stk. 2, 1. pkt., skal forsvareren, når sigtede deltager i et retsmøde om fristforlængelse ved anvendelse af telekommunikation med billede, deltage i retsmødet på samme sted som sigtede, med mindre retten finder det ubetænkeligt, at forsvareren i stedet møder frem i retten eller deltager ved anvendelse af telekommunikation med billede fra et andet sted end sigtede.

Landsforeningen bemærker hertil, at udgangspunktet ifølge lovforslaget er, at forsvareren befinder sig samme sted som sigtede, d.v.s. som udgangspunkt i arresthuset eller institutionen. Efter Landsforeningens opfattelse indebærer dette en række utilsigtede følgevirkninger, dels af retssikkerhedsmæssig karakter, dels af praktisk karakter, for forsvarerens tilrettelæggelse af sit arbejde.

Reelt indebærer lovforslaget, at det ikke er sigtede der skal indtransporteres til retten, af Kriminalforsorgen eller politiet, men nu forsvareren der skal lade sig transportere til arresthuset. Idet anvendelsen af videokommunikation, som udgangspunkt er baseret på et ønske om at spare ressourcer ved en unødigt transport af sigtede og idet der i hvert fald for så vidt angår Storkøbenhavn, i mange tilfælde vil være tale om, at sigtede er placeret i arresthuse rundt omkring på Sjælland, selvom sagen behandles ved en af retterne i hovedstadsområdet, vil det indebære betydelig transporttid for forsvareren. Ofte har forsvareren fra en dommervagt flere sigtede i forskellige sagskomplekser, hvis frister udløber på samme dag, idet retterne som udgangspunkt varetægtsfængsler og senere fristforlænger i bestemte forudlagte kadencer, af hensyn til rettens tilrettelæggelse af arbejdet. Et system, hvor forsvareren forudsættes at være til stede på det sted, hvor sigtede befinder sig, vil således vanskeliggøre, for ikke at sige umuliggøre, at forsvareren samme dag og på næsten samme tidspunkt, vil kunne deltage i et umiddelbart efterfølgende retsmøde i den pågældende ret. Systemet vil nødvendiggøre, at den pågældende forsvarer, må lade sig repræsentere ved en anden

forsvarer i et ikke uvæsentligt omfang. En substituering, som hverken domstolene eller forsvarerne generelt ønsker at acceptere, idet hvervet som beskikket forsvarer er personligt og skal udføres af den pågældende forsvarer, som udgangspunkt.

Dette er tillige retssikkerhedsmæssigt betænkeligt, for så vidt angår de øvrige klienter, hvis interesser forsvareren skal varetage på samme tidspunkt den samme dag og normalt i umiddelbar forlængelse af det forrige retsmøde, hvilket, sammenholdt med det praktiske i arbejdets tilrettelæggelse, ikke ud fra en samlet ressourcemæssig vurdering kan anbefales.

Lovforslaget tager ikke stilling til, hvor en eventuel tolk skal befinde sig under retsmødet, hvorved bemærkes, at tilsvarende transportmæssige problemer vil gøre sig gældende for tolken.

Det må i øvrigt forventes, at samme arrest samme formiddag skal servicere flere retskredse med videokommunikation. Hvorledes dette praktisk skal kunne lade sig gøre synes ikke afklaret.

Endvidere kan Landsforeningen anføre, at det ikke er en løsning at lade forsvarerne være til stede i retslokalet og dermed lade den sigtede være alene i det videolokale, der er indrettet i arresthuset eller institutionen. Landsforeningen er således enig i Retsplejerådets bemærkninger, side 31-32, som Justitsministeriet har tilsluttet sig, hvor det anføres, at det er en ufravigelig forudsætning, at sigtede og forsvareren har adgang til en direkte og fortrolig kommunikation og at denne skal sikres ved særlige foranstaltninger, f.eks. ved at de begge har mulighed for at gå til et tilstødende lokale og derfra tale uforstyrret sammen, via en særskilt og ikke overvåget telefon- eller videoforbindelse. Med henvisning til Menneskerettighedsdomstolens dom af 13. juni 2007 i sagen *Castravet vs. Moldova* vil det også være en forudsætning, at arrestanten og forsvareren har adgang til at udveksle dokumenter i fortrolighed, f.eks. via en opsætning af videoudstyr, der tillader dokumentfremvisning. Landsforeningen er således enig med Retsplejerådet i, at det ikke vil være en løsning at træffe bestemmelse om, at forsvareren ikke skal befinde sig samme sted som sigtede.

Uagtet, at lovforslaget ikke finder anvendelse ved grundlovsforhør og heller ikke finder anvendelse for retsmøder, hvor der skal tages stilling til forlængelse af en varetægtsfængsling eller en varetægtsfængsling i isolation, udover de frister som er nævnt i § 768 a, stk. 1 og 2 og § 770 c, stk. 3-5, eller når kæremål behandles mundtligt efter § 767, stk. 4 og § 770 e, finder Landsforeningen at måtte udtale sig imod lovforslaget. Landsforeningen anbefaler, at der indhøstes et væsentlig bredere erfaringsgrundlag når og såfremt ikrafttrædelse af den nuværende § 748, stk. 8-10 (lovforslagets § 748 a) har været gældende i f.eks. en 3-årig periode. Først herefter bør

der tages initiativ til en så væsentlig udvidelse af området for videokommunikation, såfremt erfaringsgrundlaget begrundes dette.

Landsforeningen finder ikke grundlag for at udtale sig vedrørende lovforslagets § 1, nr. 1, om ændring af retsplejelovens § 5, stk. 2, 1. pkt., angående landsdommer-normering.

På bestyrelsens vegne
Henrik Stagetorn

Landsforeningens Meddelelse 21/2009

Terrorsag - Vidner, ekspert og anonyme - Beviser

Straffelovens § 114 b, retsplejelovens § 837

Sagen med salg af T-shirts til fordel for PFLP og FARC er næppe færdig med landsrettens dom. I nedennævnte referat fokuseres der derfor ikke så meget på de to instansers præmisser og resultat, men mere på, hvad det er for nogle eksperter, man graver frem, når man på dansk grund skal forholde sig til, om nogle organisationer i Palæstina og Colombia må anses for terrororganisationer, og hvilken rolle det siddende styres karakter kan have for denne vurdering. Tidligere er i Lf.Medd. 92/2008 fra samme sag gengivet en kendelse fra landsretten, der ikke tillod anklagemyndigheden at fremlægge nogle colombianske domme, hvor der kunne være eksempler på, at de oplysninger, der ønskedes anvendt som bevis under straffesagen, var opnået under anvendelse af tortur.

ØL 14. afd. a.s. nr. S-343-08, 18/9 2008

7 personer var tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 114 a, nr. 2 (nu straffelovens § 114 b, nr. 2), jfr. § 21, ved i januar-februar 2006 at have medvirket til salg af T-shirts med henblik på at sende overskuddet til PFLP (Folkefronten til Palæstinas befrielse) og FARC (Colombias væbnede revolutionshær), hvilket forehavende mislykkedes, idet det danske politi i februar 2006 foretog beslaglæggelse af beløbet.

Der var påstand om frihedsstraf og konfiskation. De tiltalte påstod frifindelse.

5 erkendte indsamling til organisationerne, som imidlertid ikke var terrororganisationer. Støtten skulle bruges til humanitært formål. P påstod frifindelse, idet han alene havde haft nogle placher hængende i sin pølsevogn. C påstod ligeledes frifindelse,

idet han ikke havde været involveret i produktion eller salg, men alene stillet serverkapacitet til rådighed.

Alle blev frifundet i byretten. Dommen er på 49 sider.

Anklagemyndigheden ankede til domfældelse efter anklageskriftet, og landsretten idømte de 6 - men ikke P - fængselsstraffe på henholdsvis 2 x 6 måneder ubetinget, 2 x 4 måneder betinget (herunder C) og 2 x 60 dage betinget med følgende bemærkninger om skyldspørgsmålet, ankedommen side 54 f:

"Det lægges efter bevisførelsen til grund, at overskuddet fra salg af T-shirts skulle anvendes til at støtte FARC og PFLP økonomisk. Efter de tiltaltes forklaringer skulle der for beløbet købes radioudstyr til FARC og et trykkeri til PFLP.

Det skriftlige materiale vedrørende FARC's og PFLP's aktiviteter består i vidt omfang af åbne kilder, der hidrører fra anerkendte og uafhængige, internationale organisationer, der løbende beskæftiger sig med undersøgelser af forhold vedrørende menneskerettighederne.

I FARC's tilfælde rapporteres der i blandt andet FN-rapporter, rapporter fra Human Rights Watch og Amnesty International om, at FARC har dræbt og udsat civile for grov vold samt gennemført kidnapninger, ligesom det rapporteres, at FARC har gjort brug af upræcise mortargranater i civile områder, hvor civile er blevet ofre. Erklæringer fra Center for Terroranalyse og PET's kontraanalyseafdeling indeholder tilsvarende oplysninger. Endvidere er det ved vidneforklaringer om FARC's forhold oplyst, at FARC har begået drab på civile, udsat civile for grov vold og gennemført kidnapninger, herunder af politikere og en præsidentkandidat, blandt andet for at undergrave den politiske proces i landet.

I PFLP's tilfælde rapporteres der i blandt andet rapporter fra Amnesty International og Human Rights Watch om, at PFLP i en række tilfælde har angrebet og dræbt civile, herunder ved anvendelse af bilbomber og selvmordsbombere. Erklæringer fra Center for Terroranalyse og PET's kontraanalyseafdeling indeholder tilsvarende oplysninger. Hertil kommer, at det fremgår af PFLP's hjemmeside, at organisationen i 2003, 2004 og 2007 tog ansvaret for, at PFLP's militante del, Abu Ali Mustafas Brigader, havde udført angreb, blandt andet selvmordsangreb, hvorved civile var blevet dræbt og såret. Det er endvidere ved vidneforklaringer oplyst, at PFLP ud over de handlinger, som organisationen har påtaget sig ansvaret for på hjemmesiden, har udført en række andre angreb mod civile, herunder bilbombeangreb.

Efter en samlet vurdering af de foreliggende oplysninger om FARC og PFLP lægger landsretten således til grund, at FARC og PFLP som en del af deres aktiviteter har udført handlinger, der er omfattet af straffelovens § 114.

Herefter udtaler et flertal på 5 af de voterende, at FARC og PFLP findes at have begået de beskrevne handlinger med forsæt til at skræmme befolkningen i alvorlig grad eller for at destabilisere de grundlæggende politiske, forfatningsmæssige, økonomiske og samfundsmæssige strukturer i henholdsvis Colombia og Israel og på en sådan måde, at handlingerne i kraft af deres karakter kan tilføje landene alvorlig skade.

De tiltaltes henvisning til, at Colombia overtræder menneskerettighederne, og at Israel i forhold til palæstinenserne ligeledes overtræder menneskerettighederne, kan ikke retfærdiggøre, at FARC henholdsvis PFLP begår overgreb mod civile.

Det af de tiltalte anførte om, at straffelovens § 114 efter forarbejderne skal fortolkes indskrænkende i lyset af den erklæring til mødeprotokollen, der blev afgivet i forbindelse med vedtagelsen af EU's rammeafgørelse om bekæmpelse af terrorisme, kan ikke medføre, at FARC's og PFLP's alvorlige overgreb mod medlemmer af civilbefolkningen ikke er omfattet af bestemmelsen.

Efter den samlede bevisførelse finder flertallet herefter, at FARC og PFLP begår eller har til hensigt at begå terrorhandlinger omfattet af straffelovens § 114."

Den dissentierende dommer anførte:

"1 voterende udtaler, at FARC og PFLP må anses for at være henholdsvis en oprørsbevægelse og en modstandsbevægelse, der ikke kan antages at have det fornødne terrorforsæt. Med denne begrundelse stemmer denne voterende for at frifinde alle de tiltalte."

Der var enighed om strafudmålingen.

Det interessante for den, der ikke er involveret i, hvilket resultat retterne nåede til, er imidlertid alle disse ekspertvidner, der skulle udtale sig om sagens hovedtema, hvorvidt der var tale om terrororganisationer.

Blandt anklagervidnerne i byretten var RP fra organisationen PRISM, der havde arbejdet i Israels Sikkerhedstjeneste i 23 år. I tre år havde han været direktør for en virksomhed i Israel, der beskæftigede sig med antiterror. Siden 2002/2003 havde han arbejdet i et akademisk institut, som til tider lavede konsulentopgaver for den amerikanske og engelske regering.

AR var senior politisk analytiker i Randcorporation, der forskede for private og offentlige midler. Der var også en politisk service-funktion, som kunne give informationer om vigtige politiske emner. Han havde beskæftiget sig med sikkerheden i Latinamerika.

Så var der et **anonymt** vidne fra det danske Center for Terroranalyse, uddannet cand.scient.pol. i 2003, og som arbejdede som analytiker primært med terrorisme. Han arbejdede både med de berørte organisationers egne hjemmesider og andre - fortrinsvis åbne - kilder, bl.a. Amnesty International, Human Rights Watch og UNHCR.

Forsvarerne havde indkaldt en stedfortrædende formand for det latinamerikanske parlament AF, en underviser IP, tidligere på universitetet i Haifa, nu universitetet i Exeter i England, samt to danske journalister NL og OS med kendskab henholdsvis til colombianske og mellemøstlige anliggender.

For landsretten skete der en omfattende dokumentation af, hvad man inden for asylretten kalder baggrundsmateriale. Forsvarerne dokumenterede EU's terrorliste, dom af 12/12 2006 fra EF-domstolen, Englands terrorliste m.v., og hvad de tiltalte selv havde skrevet i rapporter om de to organisationer.

De to journalister blev afhørt igen, og man dokumenterede forklaringerne fra anklagemyndighedens vidner.

Men nu var der nye vidneforklaringer fra seniordocent ph.d. ML, professor EML, associate professor RC, psykiater RM, professor RA, MAGR, journalist JEBL samt professor JD.

ML oplyste bl.a., at han gennem tiderne havde afgivet mange vidneforklaringer om terrororganisationer, men det var første gang, han specifikt skulle forklare om PFLP. Han havde tidligere afgivet forklaring i Danmark vedr. Hamas. Canada, USA, EU og naturligvis Israel anså PFLP som en terrororganisation. Vidnet hverken talte eller forstod arabisk. Han benyttede assistenter og tolke. Vidnet havde tidligere været ansat i FBI som anti-terrorisme-analytiker.

EML havde i mere end 20 år undervist i strafferet og -retspleje på universitetet og været viceprokurator - en stilling, hvor man var ansvarlig for at beskytte menneskerettighederne i Colombia - samt været dommer ved Colombias forfatningsdomstol. Han udtalte pæne ord om Colombias retssystem og processuelle garantier. Han havde også ved flere lejligheder repræsenteret den colombianske stat ved bl.a. den Interamerikanske Menneskerettighedsdomstol.

RC var professor i politik med en doktorgrad og havde jævnligt været i Colombia for at lave research, nogle gange i samarbejde med den amerikanske regering, Verdensbanken og andre internationale organisationer. Han forklarede bl.a., at FARC bedrev drab og kidnapninger blandt civilbefolkningen. Vidnet bekræftede, at han bl.a. havde været særlig rådgiver for USA's forsvarsministerium og også arbejdet for Det Nationale Sikkerhedsråd.

RM var psykiater og psykoterapeut, grundlægger og præsident for "Læger for menneskerettigheder i Israel". Hun havde til gengæld godt at sige om PFLP's humanitære arbejde og fandt ikke, at den kunne betegnes som en terroristorganisation.

RA havde som historiker bl.a. været gæsteforlæser på det førende universitet i Colombia. Bl.a. på grund af regeringens paramilitære optræden ville han ikke betegne Colombia som en retsstat. Efter vidnets mening kunne FARC ikke anses som en terrororganisation.

MAGR var advokat og fungerede som rådgiver under den igangværende proces ved den Interamerikanske Menneskerettighedsdomstol angående spørgsmålet om, hvorvidt der blev begået "folkemord" mod en organisation UP i Colombia. Han fandt, at FARC's deltagelse i fredsprocessen var meget seriøs. Om det colombianske retssystem forklarede vidnet, at der i dag ikke findes retfærdig rettergang i landet, ikke i politiske sager. Udenretlige henrettelser i form af tvangsforsvindinger forekom.

JEBL var journalist og lavede dokumentarudsendelser. Yderligtgående paramilitære grupper eller statslige agenter havde de sidste 10 år myrdet 125 journalister. Efter hans opfattelse foretog FARC ikke angreb rettet mod civile.

JD var i 30 år professor i Sydafrika med speciale i international ret og straffesager. I 1998 professor i international ret i Leiden, Holland, og i 2001 af UNCHR udnævnt til special rapporteur i de besatte palæstinensiske områder. Det var hans opfattelse, at Israel ikke opfyldte sine forpligtelser efter bl.a. menneskerettighedskonventionen og Geneve-konventionerne. Der var debat i international ret, om der er en ret til modstand mod militær besættelse. Der var ingen klar retstilstand på dette område. PFLP var bestemt ingen alvorlig trussel mod Israel. Organisationen er en ret ubetydelig gruppe i palæstinensisk politik.

(De ovenfor gengivne vidneudsagn fylder i landsrettens dom fra s. 15 - 53)

Redaktøren tilføjer, at det danske Center for Terroranalyse (CTA) er etableret i 2007 og består fast af medarbejdere fra PET, FE, Udenrigsministeriet og Beredskabsstyrelsen. Organisatorisk er det placeret under PET. Se www.pet.dk.

Landsforeningens Meddelelse 22/2009

Narkotika - Heroin - Forsæt - Udvisning undladt

Straffelovens § 191, udlændingelovens § 26

T og M på henholdsvis 27 og 31 år havde i hovedforholdet besiddet 587 g heroin med henblik på videresalg, og blev idømt henholdsvis 2½ og 3 års fængsel. De var begge kommet hertil, før de fyldte 18 år, fra henholdsvis Irak og Libanon og havde familie her, hvorimod de manglede tilknytning til hjemlandet. By- og landsret var enige i at frifinde for udvisning. Landsretten lagde for begge tiltalte til grund, at de tiltalte havde accepteret eller indset muligheden af at transportere en mængde som angivet i anklageskriftet (dissens vedr. M).

VL 1. afd. S-1671-08, 7/10 2008

T på 27 år fra Irak og M på 31 år, statsløse palæstinenser fra Libanon, var i sagens hovedforhold 6 tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 191, ved i februar 2008 i forning med henblik på videreoverdragelse at have besiddet 587,7 g heroin, idet de tiltalte i T's bil kørte fra Århus til København, hvor de modtog heroinen, som blev gemt i bilens motorrum.

I sagens forhold 10 var M tiltalt efter straffelovens § 191, ved i perioden fra december 2007 frem til anholdelsen i februar 2008 til T at have solgt ikke under 45 g heroin, hvorved M tjente ca. 27.000 kr.

Resten af forholdene drejede sig hovedsageligt om færdselsforseelser.

Anklagemyndigheden nedlagde påstand om frihedsstraf og udvisning for begge.

T nægtede sig skyldig i forhold 6. M erkendte sig delvis skyldig i forhold 6, men nægtede forhold 10.

T forklarede bl.a., at han havde været på hyggetur i København. De kørte i hans bil, fordi M's bil var i stykker. M skulle mødes med én og var væk i 20-30 minutter, mens T og H var i forretninger. M havde også et møde med en person i en anden by. T røg heroin på turen. På tilbagevejen var de inde og tanke benzin og hælde vand og sprink-

lervæske på. De blev stoppet på Storebælt. Han vidste ikke, at der var narko i bilen. Han bestred referatet af tidligere politiafhøringer, herunder at han skulle have været tilbudt 10 g heroin for turen. Han kunne ikke huske, hvad han tidligere havde forklaret i retten, herunder at han skulle have hørt noget af M's telefonsamtaler.

Han bestred ad forhold 10, at han skulle have købt heroin af M.

Om sine personlige forhold oplyste T bl.a., at han med sin familie flygtede fra Irak, da han var 13 år gammel. Hans far, tre søstre og en bror var i Danmark. Moderen var død, og der var en bror tilbage i Irak, som han ikke rigtig havde kontakt med. Efter 4 år i Kuwait kom familien til Danmark. Han talte dansk bedre end arabisk og havde haft beskæftigelse i Danmark.

M forklarede bl.a., at det var rigtigt, at han var med i København i forhold 6. Nogle mennesker i Brabrand havde bedt ham hente nogle stoffer for dem. Han fik at vide, at han skulle hente 200-250 g heroin. T og H vidste ikke noget. De fik at vide, at det var en hyggetur.

Det tog ca. 10-12 timer at komme til København, fordi de røg heroin på turen. Han fik et simkort med et telefonnummer gemt i kortet og kontaktede nummeret flere gange. Manden kontaktede ham ved en restaurant, og M fik vist stoffet, og han syntes, at det var en stor mængde i forhold til, hvad han havde fået at vide. M ville ikke have det med, og manden blev sur. De blev enige om, at stoffet skulle deles. Da M havde to fremmede med, valgte manden, at M skulle lade bilen stå åben, og så ville stoffet blive gemt heri.

På tilbagevejen stoppede de bl.a. ved en tankstation. Han fyldte olie og sprinklervæske på. Han havde ikke, da de blev stoppet af politiet, ventet, at politiet ville finde så meget heroin.

Vedr. forhold 10 forklarede M, at det var rigtigt, at han havde købt 45 g heroin for T, idet denne skyldte penge. Han havde selv røget af det. Han havde ikke tjent penge på det.

M oplyste vedr. sine personlige forhold, at han var statsløs palæstinenser fra Libanon. Som spæd var han kommet til Tyskland og var der i 7-8 år, før familien returnerede til Libanon og blev fanget af krigen. Han boede der i 4 år. Forældrene og 5 søskende boede i Danmark. Der var kun en faster i Libanon. Han talte bedre dansk end arabisk, men kunne hverken læse eller skrive nogle af sprogene. Han havde kun haft ½ års skolegang og levede af bistandshjælp. Han havde to børn med sin samlever, der kom fra Syrien.

En politiassistent forklarede bl.a., at bilen med de tiltalte blev stoppet ved Storebæltsbroen. M havde 3,92 g heroin i munden, hvorfor alle og bilen blev taget med til Odense, hvor en narkohund fandt heroin i motorrummet.

H forklarede bl.a., at han lige var blevet løsladt, og M spurgte, om han ville med til København. De tog alle tre stoffer. Han havde ikke set, at M snakkede med andre. T og M var ude at fylde vand på bilen to gange.

H blev foreholdt en række referater af tidligere politiafhøringer. Han mente bl.a. ikke, at han havde forklaret, at M skulle mødes med nogen, eller at han skulle have beskrevet personen. Han havde ikke spurgt de to andre, hvorfor de åbnede motorhjelmene så mange gange.

T var tidligere straffet flere gange, senest i 2003 for bl.a. trusler, tyveri og lov om euforiserende stoffer med fængsel i 3 måneder (fællesstraf), en senere bødestraf for bl.a. tyveri og en dom til samfundstjeneste for kørsel uden kørekort.

M var tidligere straffet flere gange, senest i 2001 for bl.a. hæleri og lov om euforiserende stoffer med fængselsstraf i 5 måneder (fællesstraf). I 2002 en fællesstraf på 4 måneder for hæleri og kørsel uden kørekort. I 2004 med fællesstraf af fængsel i 9 måneder for straffelovens § 191, stk. 2, og husfredskrænkelser. Prøvetiden udløbet på reststraffen ved prøveløsladelsen.

Udlændingesservice oplyste bl.a., at T havde haft lovligt ophold i ca. 8½ år. Han var indrejst som 17-årig. Han talte dansk og havde været tilknyttet arbejdsmarkedet i 2½ år. Hans far og 5 søskende boede her. En bror var stadig i Irak, hvor T ikke havde været siden 1998. Man tiltrådte anklagemyndighedens indstilling om udvisning.

Der var under sagen fremlagt et trusselsbrev mod M fra Libanon, der drejede sig om et brudt ægteskabsløfte over for en derboende.

Af de retstekniske erklæringer fremgik bl.a., at der var fundet dna, som kunne hidrøre fra M, fra poserne med heroin, fundet i bilens motorrum - derimod ikke fra T.

Præmisserne findes i byrettens dom fra side 16:

"... For så vidt angår forhold 6 bemærkes vedrørende tiltalte M, at han findes i overensstemmelse med sin delvise erkendelse og efter bevisførelsen i øvrigt skyldig som i tiltalen nærmere anført. Vedrørende tiltalte T lægges efter bevisførelsen til grund, at denne tiltalte som lagde bil til og som for sin deltagelse i turen modtog, dels et min-

dre heroin kvantum, dels tilbud om gældsreduktion, har været klar over turens formål og har accepteret dette. Tiltalte T findes derfor skyldig i overensstemmelse med tiltalens forhold 6.

For så vidt angår tiltalens forhold 10 lægges det ikke mindst på grund af T's forklaring i retten den 14. marts 2008 til grund, at tiltalte M har solgt heroin til T således som i forhold 10 nærmere anført.

Den tiltalte T forskyldte straf fastsættes i medfør af straffelovens § 191, stk. 2, jf. stk. 1, 1. pkt. og færdselslovens § 117d, jf. § 56, stk. 1 til fængsel i 2 år og 6 måneder.

Den tiltalte M forskyldte straf fastsættes i medfør af straffelovens § 191, stk. 1, 1. pkt. og stk. 2, jf. stk. 1, 1. pkt. og færdselslovens § 117d, jf. § 56, stk. 1, lovbekendtgørelse om euforiserende stoffer § 27, stk. 1, jf. § 2 til fængsel i 3 år."

"Med hensyn til spørgsmålet om den nedlagte udvisningspåstand for så vidt angår begge de tiltalte, findes det under henvisning til det oplyste om de tiltaltes ophold og tilknytning til Danmark og mangel på tilknytning til hjemlandene at ville være uproportionalt i forhold til de nu idømte straffe at tage udvisningspåstandene til følge.

De frifindes derfor for anklagemyndighedens påstand om udvisning."

Anklagemyndigheden ankede for begge de tiltalte til skærpelse, navnlig således, at der for dem begge blev nedlagt påstand om udvisning.

T påstod frifindelse i forhold 6, frifindelse for udvisning og i øvrigt formildelse.

M påstod delvis frifindelse i forhold 6, frifindelse i forhold 10, frifindelse for påstanden om udvisning og i øvrigt formildelse.

T forklarede bl.a., at han af M var blevet spurgt, om de kunne anvende T's bil til en hygetur til København. M betalte omkostningerne, og T kunne måske få eftergivet sin gæld på 3.000 kr. helt eller delvis, ligesom han kunne få lidt heroin under turen. Han ville ikke have deltaget i turen, hvis han vidste, at der skulle hentes heroin. Han bestred i forhold 10 at have købt heroin af M. Han havde alene givet M penge, hvorefter denne havde hentet heroin til ham.

Han oplyste om sine personlige forhold, at han ikke kendte broderen i Irak. Han havde ikke i øvrigt familie eller venner der.

M forklarede bl.a., at T skyldte ham penge fra de fælles køb af narkotika. Hvis H ikke havde været med på turen, ville han under turen have fortalt T, hvad der var formålet med den. Manden, som han mødte ved restauranten i København, sagde, at han ville dele stoffet op og placere den ene del i T's bil, der derfor skulle være ulåst. Han fik ikke at vide, hvor i bilen manden ville gemme stoffet.

Om sine personlige forhold forklarede M, at han alene havde været i Syrien og Libanon én gang, efter at han rejste til Danmark. Samleveren var gravid med deres 3. barn. Samleveren og børnene var alle danske statsborgere. Hun turde på grund af truslerne ikke rejse til Libanon sammen med ham, hvis han blev udvist.

Politiassistenten forklarede bl.a., at heroinen lå gemt bag en låge og et filter i motorrummet. T virkede ikke overrasket over, at der var fundet heroin i bilen.

Landsretten udtalte:

"Forhold 6

M har forklaret, at hensigten med turen til København var at hente 200-250 gram heroin, og at han, da han kom til København, blev beordret til at medtage et større kvantum heroin end aftalt, hvilket han modsatte sig. Det blev herefter aftalt, at heroinen skulle deles op af en fremmed person, der skulle skjule heroinen i tiltalte T's bil. M undersøgte ikke efterfølgende mængden af den heroin, der var skjult i bilen.

På denne baggrund og efter den øvrige bevisførelse lægges det til grund, at M har accepteret muligheden for, at den anbragte mængde heroin var større end det oprindeligt aftalte, herunder en mængde på 587,7 gram, og at han med denne mulighed for øje kørte med bilen tilbage mod Århus.

Det tiltrædes på denne baggrund, at M er fundet skyldig som sket.

5 voterende udtaler herefter:

T har i et retsmøde den 14. marts 2008 forklaret, at han gennem en længere periode forud for turen til København har købt heroin af tiltalte M. Han forventede at modtage heroin fra M for at låne sin bil ud til turen til København, ligesom han forventede at få eftergivet en gæld på 3.000 kr. Uanset T senere har fragået denne forklaring lægges det herefter og efter den øvrige bevisførelse til grund, at T havde indset det som en mulighed, at hensigten med turen til København var at hente narkotika af en

art og et omfang som angivet i tiltalen, og at han alligevel valgte at stille sin bil til rådighed og deltage i turen.

På denne baggrund tiltræder vi, at tiltalte T er fundet skyldig som sket.

1 voterende udtaler:

Efter bevisførelsen er det ikke med den nødvendige sikkerhed bevist, at T vidste eller havde indset det som en mulighed, at hensigten med turen til København var at hente narkotika stoffer.

Jeg stemmer derfor for at frifinde T.

Der træffes afgørelse efter stemmeflertallet.

Forhold 10

Der er efter bevisførelsen en sådan usikkerhed om, hvilke mængder heroin M har overdraget til T, at det ikke med den nødvendige sikkerhed er bevist, at M er skyldig efter tiltalen.

M frifindes derfor.

Sanktionsspørgsmålet

Der er ikke grundlag for at ændre byrettens straffastsættelse for T på fængsel i 2 år og 6 måneder og for M på fængsel i 3 år.

Tiltalte T kom til Danmark i 1998, hvor han var 17 år. Han har modtaget danskundervisning, taler dansk og har haft tilknytning til det danske arbejdsmarked i ca. 2 år og 6 måneder. Hans far og 5 søskende bor i Danmark. Bortset fra en bror, som han ikke har kontakt med, har han ikke familie i hjemlandet. Under opholdet i Danmark har han ikke besøgt sit hjemland. Han er ikke tidligere straffet af betydning for spørgsmålet om udvisning.

Efter en samlet bedømmelse af disse omstændigheder stillet over for den begåede kriminalitet findes afgørende hensyn at tale imod udvisning, jf. udlændingelovens § 26, stk. 2.

Det tiltrædes derfor, at T er frifundet for påstanden om udvisning.

Tiltalte M kom til Danmark i 1989, hvor han var 12 år. Han taler dansk og har i et begrænset omfang gået i skole og arbejdet i Danmark. Han bor sammen med sine 2 små børn og deres mor, der er gravid med deres 3. barn. Han er tidligere straffet med en fællesstraf på fængsel i 9 måneder for blandt andet ligeartet kriminalitet.

Efter en samlet bedømmelse af disse omstændigheder stillet over for den begåede kriminalitet findes afgørende hensyn også for denne tiltalte at tale imod udvisning, jf. udlændingelovens § 26, stk. 2.

Det tiltrædes derfor, at M er frifundet for påstanden om udvisning.

Med de anførte ændringer stadfæster landsretten dommen."

Landsforeningens Meddelelse 23/2009

Udlændinge - Tyveri af pung fra taske - Varetægtsfængsling - Udvisning, administrativ - EU-borgere

Udlændingelovens § 25 a og § 36

Nogle udlændinge bliver varetægtsfængslet på trods af, at straffen ender med at blive fængsel i 30 dage eller derunder, på trods af bestemmelsen i RPL § 762, stk. 3.

I nærværende sag takserede politiet et tyveri af en pung på Strøget til en bøde på 1.900 kr., og dagen efter besluttede Udlændingetjenesten administrativ udvisning af T fra Rumænien. Den næstfølgende dag imødekom byretten politiets begæring om varetægtsfængsling efter udlændingelovens § 36 i 9 dage med henblik på udvisning.

T kærede til landsretten og anmodede mod anklagemyndighedens protest om, at man præjudicielt tog stilling til, om udvisningen var hjemlet efter EU-reglerne. 1 måned og 10 dage efter kæreskriftets indgivelse fastslog landsretten, at påstanden om frihedsberøvelse ikke burde være taget til følge af byretten.

I mellemtiden var T blevet udsendt til Rumænien samme dag, som byrettens frist udløb den 17/11 2008, således at man ikke behøvede at fremstille ham i retten, og uden at give advokatens klage af 12/11 2008 over udvisningen opsættende virkning.

Om udvisningen nu var berettiget, får lov til at svæve i luften endnu nogen tid, for Integrationsministeriet behandler som udgangspunkt klagesager i den rækkefølge, hvorefter sagerne er blevet klar til afgørelse i ministeriet. Man måtte forvente, at sa-

gen ville være færdigbehandlet i løbet af 5 måneder i et kontor, der af uransagelige årsager hed Familiesammenføringskontoret.

ØL 23. afd. kære nr. S-3212-08, 22/12 2008

T på 24 år fra Rumænien var den 8/11 2008 fremstillet i grundlovsforhør efter at være frihedsberøvet den 6/11 2008, hvor han var blevet pågrebet på Strøget i København efter at have stjålet en pung til en værdi af 1.500 kr. fra en taske. Han vedtog administrativt at betale en bøde på 1.900 kr. Udlændingesservice havde den 7/11 2008 truffet afgørelse om, at T skulle udvises med indrejseforbud i 1 år.

Anklagemyndigheden anmodede om en frihedsberøvelse på 9 dage i medfør af udlændingelovens § 36.

T oplyste bl.a., at han havde opholdt sig i Danmark en måned med henblik på at søge arbejde. Han fik ikke i forbindelse med forkyndelse af udvisning vejledning om sine klagemuligheder. Han tilkendegav i retsmødet ønske om at påklage afgørelsen til Integrationsministeriet.

Tolken bekræftede, at man den 7/11 2008 alene drøftede spørgsmålet om indbringelse af frihedsberøvelsen, men ikke påklage af Udlændingesservices afgørelse.

Forsvareren protesterede mod frihedsberøvelse. Foranstaltninger efter udlændingelovens § 34 måtte være tilstrækkelige. Efter den foreliggende retspraksis skete der ikke udvisning i sådanne sager.

Byretten afsagde sålydende

K E N D E L S E

"Det fremgår, at udlændingen den 6. november 2008 har begået et tasketyveri, og at han har vedtaget at betale en bøde for dette forhold samt at han tidligere har modtaget en advarsel for et lignende forhold, ligeledes begået i 2008. Det fremgår endvidere, at udlændingesservice den 7. november 2008 har truffet afgørelse om, at udlændingen skal udvises af Danmark med indrejseforbud i 1 år efter udlændingelovens § 25a, stk. 1, nr. 1 og § 32, stk. 4, 2. punkt. Denne afgørelse er ikke påklaget til Integrationsministeriet.

Retten finder, at der ikke er grundlag for at tilsidesætte afgørelsen, truffet af udlændingesservice om udvisning, navnlig henset til at udlændingen har begået 2 tyveriforhold. Retten finder endvidere ikke ud fra de foreliggende oplysninger, at foranstalt-

ninger efter udlændingelovens § 34 kan anses for tilstrækkelige til at sikre udvisning af udlændingen. Da udlændingen fortsat har mulighed for at påklage afgørelsen fra udlændingesservice til integrationsministeriet, selvom der sker varetægtsfængsling, finder retten, at betingelserne for frihedsberøvelse efter udlændingelovens § 36 er opfyldt, hvorfor

b e s t e m m e s:

Tiltalte T fængsles.

Fristen fastsættes til 9 dage, således at den udløber den 17. november 2008."

Afgørelsen blev påkæret og med tilkendegivelse af, at der ville blive indgivet kæreskrift.

Kæreskrift og den samtidige påklage over udvisningen var dateret den 12/11 2008. Det fremgik bl.a. af det fyldige kæreskrift, at der ikke i de fremlagte rapporter var nærmere oplysninger om den tidligere sag, der skulle være afgjort med en advarsel. Forsvareren gjorde bl.a. gældende, at udvisningen var ugyldig som værende i strid med EU-reglerne, herunder opholdsdirektivets artikel 27 og EF-Domstolens praksis, og at afgørelsen var påklaget i retsmødet, da T ikke tidligere havde fået klagevejledning.

Dansk retspraksis i sager om beskedne tyverier syntes at kunne sammenfattes sådan, at selv meget begrænsede tyverier og lignende berigelseskriminalitet medfører udvisning, dog kun i de tilfælde, hvor der vurderes at være tale om tyverier af professionel og systematisk karakter. Forsvareren henviste til en række trykte og utrykte afgørelser (udeladt her, ER) og fandt ikke, at T's tyveri kunne bedømmes som et tyveri af professionel og systematisk karakter.

Forsvareren sendte kopi af kæreskriftet til Integrationsministeriet som led i T's klage over udvisningen.

Statsadvokaten tilsluttede sig den 5/12 2008 politiets udtalelse af 26/11 2008. Retten skulle ikke foretage nærmere prøvelse af, om den administrative afgørelse om udvisning var i overensstemmelse med EU-reglerne. Der blev henvist til Højesterets afgørelse i de to tunesersager U 2008.2394 H og U 2008.2406 H. Hverken afgørelsen om udvisning eller vurderingen af, om den pågældende var en fare for statens sikkerhed, var undergivet domstolsprøvelse efter udlændingelovens regler. I de pågældende sager havde der kun i den ene sag været mulighed for kontradiktion. I nærværende sag var alt materiale fremlagt, og T havde haft mulighed for i retten at udtale sig herom.

T var den 4/10 2008 meddelt advarsel for i forening med en anden udlænding at have stjålet en pung med værdier til 732 kr. fra en turist.

Nu havde en butiksdetektiv set T gå bag to damer og forsigtigt åbne den ene dames skuldertaske, hvorefter han stak sin hånd ned i tasken og tog noget op. T's kriminalitet havde en sådan professionel karakter, at den udgjorde en reel, umiddelbar og tilstrækkelig alvorlig trussel, der berørte en grundlæggende samfundsinteresse, jfr. art. 27, stk. 3.

Forsvareren replicerede den 17/12 2008 bl.a. at det netop fremgik af de to tunesersager, at der i forbindelse med frihedsberøvelsen skal foretages en vis prøvelse af det faktuelle grundlag for afgørelsen. På baggrund af retspraksis fandt han det åbenbart, at der ikke var grundlag for frihedsberøvelse. Han henviste nu yderligere til afgørelserne i Lf.Medd. 2008/110-113. Han fandt myndighedernes sagsbehandling vedr. effektueringen af udvisningen overordentlig betænkelig (se nedenfor, ER).

Landsretten konstaterede, at T blev udsendt til Rumænien den 17/11 2008.

"Landsrettens bemærkninger og resultat:

T, der er rumænsk statsborger, er omfattet af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/38 af 29. april 2004 om unionsborgeres og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område, det såkaldte opholdsdirektiv. Direktivet er implementeret i dansk ret ved bestemmelsen i udlændingelovens § 2, stk. 3, hvorefter de begrænsninger, der følger af udlændingeloven, kun finder anvendelse på udlændinge, der er omfattet af EU-reglerne, i det omfang det er forenelig med disse regler.

En kontrol af den omhandlede frihedsberøvelses lovlighed må indebære en præjudiciel prøvelse af, om udvisningen er hjemlet efter EU-reglerne.

Uanset at T begik det første tasketyveri i forening med en anden, findes de to tyverier ikke at have en sådan karakter, at hans personlige adfærd udgør en reel, umiddelbar og tilstrækkelig alvorlig trussel, der berører en grundlæggende samfundsinteresse, jf. opholdsdirektivets artikel 27, stk. 2, og betingelserne for frihedsberøvelse i medfør af udlændingelovens § 36 findes derfor ikke at have været opfyldt den 8. november 2008. Herefter

b e s t e m m e s:

Påstanden om frihedsberøvelse burde ikke være taget til følge ved byrettens kendelse af 8. november 2008."

- oo0oo -

Selve udvisningen var altså sket den 17/11 2008. Forsvareren havde få dage forinden fået en opringning fra politiet, at man ville udvise T mandag den 17/11 2008, samme dag som fristen udløb. Forsvareren præciserede i samtalen, at en udsendelse ville være uberettiget.

Da T ikke var fremstillet i retten, og forsvareren ikke som vanligt havde fået orientering om, at han var udsendt, udbad han sig nærmere underretning og fuld aktindsigt samt en redegørelse vedr. forkyndelse af udvisningen og frihedsberøvelsen.

Rigspolitiet svarede den 28/11 2008, at man vedr. forkyndelsen måtte henvise til Københavns Politi. T havde underskrevet på en blanket vedr. frafald af klage over frihedsberøvelsen. Rigspolitiet bekræftede, at forsvareren i telefonsamtalen havde oplyst, at T havde påklaget udvisningen til Integrationsministeriet. Man kontaktede Udlændingesservice og Integrationsministeriet samme dag. Førstnævnte oplyste, at der ikke var noget til hinder for udsendelse. Integrationsministeriet kunne ikke forholde sig til sagen, da man ikke var i besiddelse af sagens akter. T blev udsendt med fly den 17/11 2008.

Rigspolitiet fortsætter:

"Rigspolitiet skal beklage, at Rigspolitiet ikke forinden udsendelsen af Deres klient på ny rettede henvendelse til Integrationsministeriet med henblik på at få endeligt afklaret, hvorvidt påklagen af Udlændingesservices afgørelse af 7. november 2008 var blevet tillagt opsættende virkning. Det bemærkes imidlertid, at det følger af udlændingelovens § 33, stk. 3, at Deres klient som udgangspunkt ikke havde ret til at opholde sig her i landet under klagesagens behandling. Rigspolitiet har noteret sig, at det fremgår af Deres skrivelse af 20. november 2008, at Integrationsministeriet den 18. november 2008 har oplyst over for Dem, at påklagen ikke er blevet tillagt opsættende virkning."

Forsvareren modtog dagen efter udsendelsen et brev dateret 17/11 2008 fra Integrationsministeriets Familiesammenføringskontor. Her fastslag man ganske rigtigt, at man havde modtaget klage over udvisningen dateret 12/11 2008. Klagen havde ikke opsættende virkning. Der var ikke i denne sag sådanne helt særlige omstændigheder, at der var grundlag for at tillægge klagen opsættende virkning.

Det hed videre:

"Ministeriet behandler som udgangspunkt klagesager i den rækkefølge, hvorefter sagerne er blevet klar til afgørelse i ministeriet. De kan således - på baggrund af den aktuelle gennemsnitlige sagsbehandlingstid i Familiesammenføringskontoret - forvente, at Deres klients sag vil være færdigbehandlet i løbet af 5 måneder.

Ministeriet vil senere vende tilbage til sagen."

- oo0oo -

Redaktøren henviser til tidligere sager om administrativ udvisning gengivet i Lf. Medd. 74/2008.

Uanset det kiksede forløb vedr. udvisning og underkendelse af varetægtsfængslingen kan man drage den lære af sagen, at visse tyverier kan afgøres med en advarsel eller bøde (hvis udlændingen har penge til at betale med), andre fører til varetægtsfængsling efter enten udlændingelovens § 35 eller RPL § 762, stk. 1, og ender som følge heraf med frihedsstraffe på typisk 30 dage, nogle gange derunder.

Landsforeningens Meddelelse 24/2009

Nævningesager, nye - Forakter - Dokumentation i anken

Retsplejelovens § 871

I forbindelse med en nævningesag i anken bad anklagemyndigheden om tilladelse til at dokumentere T's forstraffe under bevisførelsen om skyldspørgsmålet som sket i byretten. Landsretten imødekom ikke begæringen.

ØL 3. afd. N nr. S-2105-08, 16/12 2008

Efter at tiltalte og en række vidner var afhørt i en nævningesag i anken med tiltale for drab, begærede anklagemyndigheden tilladelse til at dokumentere tiltaltes forstraffe som sket i byretten, jfr. RPL § 871, stk. 2, nr. 5.

Forsvareren protesterede.

Efter votering afsagde landsretten sålydende:

"K e n d e l s e:

Da der ikke i sagen ses at foreligge omstændigheder, der kan begrunde, at tiltaltes forstraffe kan benyttes som bevismiddel under hovedforhandlingen, imødekommer landsretten ikke anklagemyndighedens begæring, jf. retsplejelovens § 871, stk. 2, nr. 5. Det forhold, at dokumentation blev tilladt i byretten, kan ikke føre til et andet resultat.

T h i b e s t e m m e s .

Anklagemyndighedens begæring om dokumentation af tiltaltes forstraffe imødekommes ikke."

- oo0oo -

Forsvareren bemærker bl.a.:

"Det var en drabssag, hvor byretten havde tilladt dokumentation af tiltaltes forstraffe, som selvfølgelig også var nævnt i retsbogen. Det interessante spørgsmål var, om landsretten skulle have oplysningerne om forstraffene dokumenteret forlods "da de jo er en del af den indankede dom".

Som du kan se på side 6, tog landsretten selvstændigt stilling til begæringen og afslog den uden at være bundet af byrettens resultat. Landsretten brugte et par timer til at tænke over det spørgsmål.

Det nytter altså at gentage visse slagsmål i landsretten."

Landsforeningens Meddelelse 25/2009

Trusler - Våbenloven - Udvisning undladt - EU-borgere

Straffelovens § 266, våbenlovens § 10, udlændingelovens § 2

T på 41 år dømt for trusler med ulovlig kniv mod en dørmand på gaden i det københavnske natteliv. Fængsel i 40 dage, men ikke udvist som EU-borger.

Københavns Byret SS 1-22267/2008, 6/11 2008

T på 41 år og svensk statsborger var tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 266 ved i oktober 2008 kl. 04.10 i Gothersgade at have truet D med en udfoldet enhåndsbetjent foldekniv.

I forhold 2 overtrædelse af våbenlovens § 10 ved at have båret den enhåndsbetjente foldekniv med en bladlængde på 9,2 cm.

Endelig i forhold 3 for at have været i besiddelse af 1,39 g hash til eget brug.

Der var påstand om fængselsstraf og udvisning.

T påstod frifindelse i forhold 1 og for udvisningspåstanden. Han var ustraffet. Han havde været fuld og kunne ikke huske ret meget.

D forklarede bl.a., at han var dørvagt på en restaurant. T kom sammen med en kammerat og var forholdsvis beruset. På et tidspunkt kom kammeraten og bad vidnet om at udvise T, der gav anledning til uro. T var nu stærkt beruset, men gik udenfor. Han kom igen flere gange. Vidnet tog om ham og vendte ham ned mod Kgs. Nytorv. T kom igen og ville have fat i kammeraten. Vidnet puffede til T, som trak sin kniv op af lommen. Kniven var foldet ud. Afstanden var 2 - 2½ m. Vidnet følte sig truet og løb over til en patruljevogn.

Et vidne V forklarede bl.a., at T blev ved med at vende tilbage og blev mere og mere sur. Vidnet bemærkede, at T kom løbende mod dørranden med sin hånd i lommen, men så ingen kniv, før efter politiet var blevet involveret.

T forklarede om sine personlige forhold, at han var uddannet svejser, men havde været sygemeldt i 3 år. Han havde en kæreste i Sverige, men ingen familie eller venner i øvrigt i Danmark (trods et dansk klingende navn, ER).

Retten fandt T skyldig efter anklageskriftet og fastsatte straffen til fængsel i 40 dage og bemærkede:

"Retten har ved strafudmålingen lagt vægt på, at tiltalte havde truet med en ulovlig kniv.

Påstanden om konfiskation tages i medfør af de påberåbte bestemmelser til følge som nedenfor bestemt.

Påstanden om udvisning tages ikke til følge under henvisning til, at det ikke findes godtgjort, at tiltalte, der er EU-borger, i den konkrete situation er en alvorlig trussel mod den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed."

Menneskerettigheder - Frihedsberøvelse - Udvisning - Domstolsprøvelse - Diskrimination

Den Europæiske Menneskerettighedskonventions art. 3, 5, 6 og 14

Oven på terrorangrebet i New York i september 2001 indførte Storbritannien nogle terrorlove efter at have anmeldt en nødsituation for Europarådet. Lovene muliggjorde, at 9 af de 11 udenlandske klagere blev tilbageholdt i længere tid - for de længste 3 år og 3 måneder - med henblik på deportation, uden at det var muligt at udsende dem af landet.

Menneskerettighedsdomstolen tager ikke udtrykkeligt stilling til, om sagsbehandlingen ved det organ, der skulle prøve deportationen og frihedsberøvelserne, opfyldte kravene til retfærdig rettergang i overensstemmelse med art. 6, men fastslår, at der forelå krænkelser af art. 5, stk. 1 og 4, og tillægger hovedparten af klagerne (beskeden) erstatninger.

A og andre mod Storbritannien, app. nr. 3455/05, 19/2 2009

11 udlændinge klagede i 2005 over, at de var blevet uberettiget frihedsberøvet i strid med art. 3 og art. 5, stk. 1 og stk. 4. Sagen blev i 2007 henvist til Storkammeret.

Sagens forhistorie var den terrorlovgivning, der blev indført i Storbritannien oven på angrebet den 11/9 2001 mod World Trade Center, hvor også britiske statsborgere omkom, og hvorefter man fandt, at der også bestod en terrortrussel mod Storbritannien. Man indførte derfor ændringer i Anti-terrorism, Crime and Security Act. 2001 med udvidet adgang til at frihedsberøve udlændinge med henblik på at udvise disse. Kompetencen lå hos the Secretary of State, der kunne udstede en beslutning om, at den pågældende udgjorde en trussel mod den nationale sikkerhed, og at han mistænkte den pågældende for at være en international terrorist.

Beslutningen kunne indbringes for Special Immigration Appeals Commission (SIAC), et allerede eksisterende organ, som kunne omgøre beslutningen. Lovligheden af SIAC's beslutninger kunne appelleres til domstolene, ligesom SIAC var forpligtet til med jævne mellemrum at efterprøve beslutningen og kunne beslutte løsladelse mod kaution. Udlændingen kunne til enhver tid bringe frihedsberøvelsen til ophør ved at udrejse.

Efter vedtagelsen i december 2001 blev 16 udlændinge tilbageholdt, herunder de 11 klagere i sagen - 6 af dem allerede i december 2001, de øvrige mellem 2002-2003.

De første tilbageholdte fik prøvet deres sag ved SIAC i juli 2002, som fik forelagt både åbent og hemmeligt materiale og hørte indlæg fra særlige tys-tys advokater ud over klagernes advokater.

Afgørelsen lød, at alene på baggrund af det åbne materiale kunne man fastslå, at truslen fra Al Qaeda udgjorde en offentlig nødsituation mod statens sikkerhed, og det hemmelige materiale underbyggede dette. Indgrebene var nødvendige, og det faktum, at de tilbageholdte selv kunne vælge at forlade landet, viste, at indgrebet ikke gik ud over nødsituationen.

SIAC afviste klagernes anbringender om krænkelse af EMK art. 3, herunder tidsbestemtheden, og henviste klagerne til at gå til de almindelige domstole med hensyn til vilkårene for tilbageholdelsen. Afgørelserne var i øvrigt ikke tidsbestemte, da SIAC ville genoptage behandlingen af sagerne hver 6. måned.

EMT art. 6 fandt ikke anvendelse, da klagerne ikke var sigtet eller tiltalt, og der heller ikke var noget borgerligt krav.

SIAC fandt derimod, at det forbehold, som Secretary of State havde taget over for Europarådet forud for lovens vedtagelse, var ulovligt, idet bestemmelserne uberettiget diskriminerede mod udlændinge, i strid med EMK art. 14. SIAC udsatte derfor de første 7 klageres sager i afventen af parternes appel mod lovligheden af indgrebet.

I oktober 2002 afgjorde Court of Appeal, at der forelå en nødsituation, og Secretary of State havde været berettiget til indgrebene. Klagerne ville kun være frihedsberøvet, til de selv valgte at forlade landet. Der var ikke diskrimination i strid med art. 14, fordi britiske statsborgere ikke var i samme situation som de mistænkte udenlandske terrorister, som ikke kunne udvises af frygt for deres sikkerhed.

Appelinstansen var enig i, at sagernes behandling ikke faldt ind under art. 6, da tilbageholdelserne ikke var i forbindelse med en straffesag, men den civile del af art. 6 fandt anvendelse. Men sagsbehandlingen var så fair, som man med rimelighed kunne forvente. Der forelå heller ikke en krænkelse af art. 3.

House of Lords behandlede sagen i december 2004. Flertallet fandt, at tilbageholdelserne ikke faldt ind under undtagelsesbestemmelserne i EMK art. 5, stk. 1.

Flertallet var enig i, at der forelå en nødsituation. En enkelt Law lord fandt imidlertid: "The real threat to the life of the nation ... comes not from terrorism but from laws such as these."

Med en række yderligere præmisser, som overspringes her i referatet, nåede House of Lords til, at beslutningen om tilbageholdelserne kendtes ugyldig som uforenelig med art. 5, stk. 1, og art. 14, som værende uforholdsmæssige og diskriminerende mod tilbageholdelse af mistænkte internationale terrorister.

Inden House of Lords traf sin afgørelse, havde SIAC behandlet de individuelle klager på den måde, at der både blev fremlagt åbent og hemmeligt materiale. SIAC havde bl.a. fastslået, at organet kunne basere sine afgørelser på materiale, som ikke ville blive anerkendt under en almindelig retssag, herunder andenhåndsoplysninger fra anonyme meddelere. Informationer, som kunne være opnået gennem tortur, skulle ikke automatisk udelukkes, men organet skulle naturligvis vurdere oplysningernes vægt og pålidelighed under hensyn hertil.

Court of Appeal stadfæstede SIAC's afgørelser. I december 2005 fastslog House of Lords, at oplysninger opnået ved hjælp af tortur ikke hørte hjemme i en retssag. Da klagerne kun havde begrænset aktindsigt, måtte SIAC selv undersøge, om der forelå sådanne indsigelser. Sagerne blev derfor hjemvist til SIAC. En af klagerne fik siden annulleret beslutningen om tilbageholdelse af SIAC.

Fra side 10-20 i dommen gennemgås de enkelte sager (udelades her i referatet, da dommen er på i alt 60 sider, bortset fra, at klager 4 havde fortiet, at han var fransk statsborger. Han valgte selv at rejse i marts 2002 og havde iflg. Menneskerettighedsdomstolen ikke lidt nogen krænkelse).

Fra side 20-22 gennemgås klagerens forhold under frihedsberøvelsen, særligt under hensyn til klagerens psykiske og fysiske handicaps. En af klagerne, nr. 5, blev løsladt mod kaution i april 2004, da hans fortsatte tilbageholdelse ville være i strid med art. 3. Han skulle imidlertid undergive sig husarrest med "fodlænke" uden adgang til telefon og internet, bortset fra en telefon til efterretningstjenesten, til hvem han skulle ringe 5 gange om dagen. Han måtte ikke have kontakt med andre end hustru og barn samt diverse myndigheds personer.

Efter House of Lords' afgørelse i december 2004 forblev klagerne frihedsberøvet, bortset fra to, der valgte at forlade landet, og den ovennævnte klager, der blev løsladt mod kaution.

Hertil kom, at klagerne ikke havde mulighed for at få erstatning for frihedsberøvelsen. De indbragte sagen på ny for retten i januar 2005, hvilket fik regeringen til i stedet at anordne en række kontrolforanstaltninger over for personer, der - uanset nationalitet - var mistænkt for at være involveret i terrorisme.

De tilbageværende klager blev løsladt i marts 2005.

I august 2005 blev der truffet beslutning om deportation af klager 5 - 11, efter at man havde opnået diplomatiske garantier fra Algeriet og Jordan, hvorefter disse klager blev frihedsberøvet igen. I april 2008 nåede Court of Appeal til, at klager 8 ikke lovligt kunne udvises til Jordan, idet det var sandsynligt, at beviser, der var opnået ved tortur, kunne blive brugt mod ham under en retssag i Jordan. Sagen verserede i House of Lords, da Menneskerettighedsdomstolens afgørelse blev truffet.

Menneskerettighedsdomstolen gennemgår fra side 23 national ret før og efter terrorangrebet i september 2001, herunder hvordan House of Lords forholder sig til særlige tys-tys advokater (s. 26 ff).

Parternes anbringender er gengivet fra side 33.

Klager nr. 2, der kort efter tilbageholdelsen i 2001 valgte at udrejse til Marokko, havde ikke været udsat for nogen krænkelse.

3 af ansøgerne havde til gengæld været frihedsberøvet 3 år og 3 måneder uden at kunne vide, hvornår de ville blive løsladt, hvilket forværrede deres psykiske problemer, selv om de havde mulighed for at få prøvet tilbageholdelserne hos SIAC hver 6. måned.

Domstolen afviste, at selve frihedsberøvelsen var umenneskelig eller nedværdigende, eller at klagerne ikke havde haft mulighed for at få prøvet deres klager i henhold til art. 3.

Derimod forelå der en krænkelse af art. 5, stk. 1. Selv om klagerne havde fået medhold i House of Lords, var de hverken blevet løsladt umiddelbart eller havde fået adgang til at søge om erstatning. Domstolen henviser i argumentationen bl.a. til *Saadi mod Storbritannien*.

Hovedparten af klagerne - bortset fra nr. 2 og nr. 4 - var i en situation, hvor der ikke var nogen realistisk mulighed for at udvise dem uden at krænke art. 3. Klager nr. 1 var f.eks. statsløs.

Regeringen begyndte først i slutningen af 2003 at indlede forhandlinger vedr. nogle af de øvrige med Algeriet og Jordan om diplomatiske garantier, som først kom i august 2005. Man kunne derfor ikke opfatte frihedsberøvelserne som med henblik på udvisning, hvorfor klager nr. 1, 3 og 5 - 11 ikke faldt ind under undtagelsesbetingel-

serne i art. 5, stk. 1 f, hvilket svarede til flertalsafgørelsen i House of Lords, jfr. ovenfor.

Menneskerettighedsdomstolen henviser i denne forbindelse til tidligere praksis omkring internering og præventiv frihedsberøvelse uden sigtelse som værende i strid med art. 5. Domstolen fandt i lighed med House of Lords, at de midler, man havde taget i anvendelse i den anmeldte nødsituation, var uproportionale, derved at de uberettiget diskriminerede mellem statsborgere og udlændinge, hvorfor der forelå en krænkelse i forhold til klagerne 1, 3 og 5 - 11 af art. 5, stk. 1.

Domstolen fandt også, at der forelå en krænkelse af art. 5, stk. 4, for så vidt angik klager 1, 3, 5 og 10.

Retten fandt under hensyn hertil ikke anledning til at behandle de påståede krænkelse af art. 6 og tog således ikke stilling til SIAC's sagsbehandling med særlige advokater, ekstraordinære bevismidler, lukkede retsmøder og manglende fuld aktindsigt.

Der blev fastsat - beskedne - erstatninger til de klagere, der havde fået medhold.

Afgørelsen er énstemmig.